

گره ارزی، گلایه مشترک تجار

سرپرست معاونت ارزی بانک مرکزی در پاسخ به گلایه صادرکنندگان، به کلی گویی بسنده کرد

گزارش خبری

مسئله تجارت در ایران و وجود موانع داخلی و موانع خارجی به شکلی توأمان است. تجارت بیش از اینکه دچار تحریم خارجی باشد، با خودتحریمی رویه‌روست. این جمله ها را تقریباً می توان از زبان هر بازرگانی که فرصتی برای سخن گفتن داشته باشد، شنید. دراین میان سرنخ بسیاری از چالش ها به گرهی ختم می شود به نام ارز گرهی که روز به روز نیز کورتر می شود.

روزپنجشنبه علیرضاگچ پز زاده سرپرست معاونت ارزی بانک مرکزی، گلنار نصراللهی مشاور و وزیر صنعت، معدن و تجارت و محمدصادق مفتح قائم مقام وزیر صنعت، معدن و تجارت در امور بازرگانی، میهمانان جلسه ای در اتاق بازرگانی مشهدبودند تا آنجا به رنج نامه تجار خراسان رضوی که شاید بخش بزرگی از آن مربوط به همه نقاط کشور است، پاسخی دهند و شاید با وعده ای، امید به حل گوشه ای از این چالش ها را زنده کنند. هرچند

درنهایت بیشتر پاسخ ها، تکراری بود.

در این جلسه، فعالان اقتصادی استان روایت مشترکی از آشفتنگی سیاست های ارزی کشور ارائه کردند که ابندابه صورت خلاصه به آن ها می پردازیم و سپس پاسخ سنئونلن.

رنج نامه تجارت

محور اصلی این انتقادها، چندنرخ بودن ارز و پیامدهای آن بود، سیاستی که به گفته آن ها نه تنها به بهبود معیشت مردم کمکی نکرده، بلکه به افزایش نرخ ارز گسترش رانت و حذف رقابت سالم انجامیده است.

به باور فعالان بخش خصوصی، تفکیک ارز به نیمایی، بازار مبادله و تالارهای مختلف، عملاً به بازتولید «سهمیه» منجر شده و منطق اقتصادی روشنی ندارد، به گونه ای که ارز با نرخ های ترجیحی تخصیص می یابد، اما آثار آن بانرخ های چندبرابری در اقتصاد ظاهر می شود. در کنار این مسئله، صدور بخشنامه های متغیر و رومزه، امکان برنامه ریزی را از صادرکنندگان گرفته و بسیاری از آن ها را زمین گیر کرده است. تمرکز شدید تصمیم گیری ک تهران، از دیگرمحوهای انتقادبود. فعالان اقتصادی تأکید کردند محدود بودن اختیارات نهاد های استانی باعث شده است حتی مسائل ساده ارزی ماه ها معطل بماند. در همین رستا، استقرار نمانیده تامالاختیار بانک مرکزی در استان وتشکیل یک کمیته مشترک استانی، به عنوان راهکاری عملی مطرح شد. فعالان اقتصادی تصریح کرد ند که صادرکنندگان به دنبال ارز دولتی نیستند، مطالبه اصلی آن ها، امکان واردات از محل ارز حاصل از صادرات و به رسمیت شناختن صادرات ریالی است، موضوعی که برای استانی مانند خراسان رضوی با محرومیت تجارت با افغانستان، اهمیتی ویژه دارد. تاخیرهای طولانی در تخصیص ارز، گاهی تا حدود ۲۵۰ روز به ویژه در تأمین مواد اولیه و ماشین آلات، فشار سنگینی بر تولید وارد کرده و در صنایع غذایی، رنجبر تأمین مایحتاج عمومی را به تهدید مواجه ساخته است. این در حالی است که نبود شفافیت در توزیع منابع ارزی و مشخص نبودن سهم بخش خصوصی، همچنان یکی از ابهامات جدی این حوزه است. در بخش دیگری از جلسه، فعالان اقتصادی خواستار اصلاح رویه های رف تعهد ارزی، افزایش

مهلت آن، رفع تبعیض میان تولیدکننده وبازرگان وتدوین برنامه ای روشن وقابل پیش بینی برای تخصیص ارز شدند. به گفته آن ها، تخصیص نامنظم ارز، علاوه بر افزایش قیمت ها، هزینه هایی مانند دموراز و توقف کالا را به بخش صنعت تحمیل می کند.

● ۸۰ درصد منابع ارزی، خارج از چرخه بانک مرکزی سرپرست معاونت ارزی بانک مرکزی، جنگ اقتصادی فرسایشی ومحدودیت های بین المللی در سال های اخیر را علت پیچیده تر شدن دامنه فعالیت های اقتصادی عنوان می کند و از تلاش های بانک مرکزی برای مدیریت منابع ارزی با وجود دشواری های موجود سخن می گوید. گچ پز زاده ادعا می کند، حدود ۷۰ تا ۸۰ درصد منابع ارزی در خارج از چرخه مستقیم بانک مرکزی ایجاد می شود و بازگشت آن به کشور با موانع فراوان انجام می گیرد.

به گفته او، بانک مرکزی صرفاً نقش تنظیمگر را ایفا می کند وتصمیم گیری درباره بازگشت ارز، محدود به این نهاد نیست. کارگروه بازگشت ارز متشکل از یازده دستگاه اجرایی است وتصمیم ها به صورت جمعی و بین بخشی اتخاذ می شود.

او با اشاره به اینکه در سال ۱۴۰۳ حدود ۱۸ میلیارد دلار عدم بازگشت ارز ثبت شده و این رقم در سال ۱۴۰۴ تاکنون به حدود ۹ میلیارد دلار رسیده است، ادامه می دهد: در دو سال اخیر، نزدیک به ۹۰۰ کارت بازرگانی اجازه ای با بیش از ۱۵ میلیارد دلار تعهد ارزی ایفا نشده شناسایی شده که پس از ورود نهاد های امنیتی، عملاً امکان بازگشت این منابع وجود نداشته است.

دیگرپاسخ های این مقام مسئول به خواسته های فعالان اقتصادی را در چند جمله خلاصه می کنیم. گچ پز زاده می گوید: تخصیص منابع ارزی بر اساس شرایط کلان و اولویت های تعیین شده انجام می شود و سهمیه مشخصی برای استان ها به طور مستقل تعریف نشده است. صف های تخصیص ارز، بیش از آنکه ناشی از عملکرد بانک مرکزی باشد، نتیجه افزایش ثبت سفارش ها و نظام اولویت بندی وزارت صنعت، معدن و تجارت است.

درباره صادرات ریالی به افغانستان، صادرات به معنای واقعی، بدون گردش ارز قابل تعریف نیست، با این حال، این موضوع در حال بررسی است و تا یک ماه آینده، جمع بندی و تصمیم نهایی در این زمینه اعلام می شود.

● به اقتصاد آزاد باور داریم! در شرایط خاص مداخله می کنیم مشاور وزیر صنعت، معدن و تجارت در این نشست، با اشاره به چالش های ایجادشده در فرایند ترخیص ماشین آلات وارداتی، از تشکیل «کمیته ماده ۳» خبر می دهد؛ کمیته ای که هدف آن اصلاح مصوبه ای است که به گفته او، در عمل باعث ایجاد تفاوت و ناهماهنگی میان تولیدکنندگان وبازرگانان در مسیر ترخیص ماشین آلات شده است.

نصراللهی با تشریح رویکرد کلی وزارت صمت تأکید کرد که هرچند مبنای سیاست گذاری این وزارتخانه بر اصول اقتصاد آزاد استوار است، اما شرایط خاص کشور ایجاب می کند در مقاطع حساس، با مداخلت هدفمند و سیاست های حمایتی، بخشی از فشار وارد بر فعالان اقتصادی کاهش یابد.

او می گوید: کالاهایی که تغییر قیمت آن ها اثر مستقیمی بر معیشت عمومی دارد، در اولویت «تالار اول» قرار می گیرند و در مقابل، کالاهایی که نوسان قیمتی آن ها تأثیر قابل توجهی بر سبد مصرفی خانوار ندارد، به «تالار دوم» منتقل شده اند، تالاری که حدود ۳۰ هزار قلم کالا را در بر می گیرد.

به گفته وی، در صورتی که فعالان اقتصادی تمایل داشته باشند کالای خود را از تالار اول به تالار دوم منتقل کنند، از سوی وزارت صمت مانعی در این مسیر وجود ندارد.

او اعلام آسآدگی می کند که وزارت صمت پیشنهاد های ارائه شده از سوی اتاق بازرگانی را بررسی کند و در صورت فراهم بودن شرایط، نسبت به تسریع و اصلاح این فرایند اقدام شود.

تسهیل تجارت از شرق، اولویت ضروری

در این نشست، قائم مقام وزیر صنعت، معدن و تجارت در امور بازرگانی با تأکید بر اهمیت راهبردی شرق کشور، تسهیل تجارت با همسایگان شرقی را یک اولویت و ضرورت ملی می داند. به گفته مفتح، ملاحظات اقتصادی و ژئواکونومیک ایجاب می کند تمرکز ویژه ای بر توسعه مبادلات تجاری استان های شرقی کشور صورت گیرد.

او با اشاره به برگزاری نشست هایی با مدیران استان های شرقی، توضیح می دهد: پس از برگزاری جلسه با استان سیستان و بلوچستان، نشست مشابهی نیز به زودی با مدیران خراسان

رضوی برگزار خواهد شد. به گفته او، هدف از این جلسات، تقویت فعالیت های بازرگانی در شرق کشور و شناسایی گلوگاه هایی است که در حال حاضر مسیر فعالیت بازرگانان و تولیدکنندگان را با چالش مواجه کرده است. قائم مقام وزیر صمت تأکید می کند، رویکرد وزارتخانه در این نشست ها، تمرکز بر رفع موانع اجرایی و تسهیل فرایندهای تجاری است تا زمینه برای نقش آفرینی مؤثرتر فعالان اقتصادی استان های شرقی فراهم شود.

نسبت مصارف به منابع، قابل قبول نیست

در ادامه این نشست، رئیس کمیسیون اصل ۹۰ مجلس شورای اسلامی با اشاره به یکی از مطالبات قدیمی استان، از پایین بودن نسبت مصارف به منابع بانکی در خراسان رضوی انتقاد می کند و می گوید: باوجود پیگیری های مکرر، این شاخص هنوز به حد قابل قبول نرسیده است. به گفته او، مطالبه جدی استان رسیدن این نسبت دست کم به ۸۰ درصد و در گام بعدی به حدود ۸۵ درصد است، موضوعی که می تواند نقش مؤثری در تقویت بنگاه های اقتصادی، تولید و صادرات استان ایفا کند.

نصرا... پژمان فر با تأکید بر جایگاه راهبردی خراسان رضوی در تعاملات منطقه ای، بازار افغانستان را یکی از فرصت های مهم صادراتی کشور می داند و می گوید: محدودیت های کمتر وارداتی در این کشور و وجود بسترهای ارتباطی مناسب، افغانستان را به بازاری قابل اتکا برای اقتصاد استان تبدیل کرده است. او بر لزوم طراحی سازوکارهای عملیاتی برای تسهیل صادرات به این بازار تأکید و ابراز امیدواری کرد که با اجرای سیاست های ارزی جدید، بخشی از مشکلات فعالان اقتصادی کاهش یابد.

او تأکید می کند، اقداماتی در حوزه سیاست های ارزی در حال اجراست و امید می رود با عملیاتی شدن آن ها، بخشی از مشکلات فعالان اقتصادی رفع شود. در عین حال، برای پیگیری منسجم مسائل مطرح شده در این نشست، ضروری است یک بازه زمانی مشخص، حداکثر ده روزه، با تفکیک دقیق مسئولیت های وزارت صنعت، معدن و تجارت وبانک مرکزی در هر محور، تعریف شود تا اقدامات لازم به صورت متمرکز و نتیجه محور دنبال شود.

یادداشت

برنج؛ واردات با ارز دولتی، سود به نرخ آزاد!

معاون وزیر جهاد کشاورزی به تازگی اعلام کرده که با حذف ارز ترجیحی واردات برنج، دولت دیگر قصدی برای ورود به قیمت گذاری این کالا ندارد وبازار باید مسیر خود را پیدا کند. این اظهار نظر درحالی مطرح می شود که مرور آمارهای رسمی، تصویر متفاوتی از وضعیت فعلی بازار برنج ارائه می دهد. طبق داده های بانک مرکزی، از ابتدای سال تا ابتدای آذرماه، حدود ۶۲۰ میلیون دلار ارز ترجیحی به واردات برنج اختصاص یافته است، یعنی بخش قابل توجهی از برنجی که امروز در بازار یانبارها وجود دارد، با ارز ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومانی وارد کشور شده است. بر همین اساس، قیمت عرضه هر کیلوگرم برنج وارداتی هندی باید حدود ۵۰ هزار تومان وبرنج پاکستانی حدود ۶۷ هزار تومان باشد.

اما واقعیت بازار چیز دیگری می گوید. برنج هندی در خرده فروشی ها با قیمت هایی بین ۱۲۰ تا ۱۷۰ هزار تومان عرضه می شود وبرنج پاکستانی حتی تا ۲۵۰ هزار تومان هم به فروش می رسد. این فاصله قیمتی، نتیجه عرضه وتقاضا نیست، بلکه نشان می دهد حلقه ای از رنجبره واردات وتوزیع، از نظارت خارج شده است.

سؤال اصلی اینجاست که با آزادسازی قیمت گذاری، قرار است چه سرنوشتی در انتظار برنج هایی باشد که با ارز دولتی وارد کشور شده اند؟ آیا این کالاهای نیز بدون ضابطه مشخص وبان قیمت آزاد روانه بازار می شوند؟ اگر پاسخ مثبت است، تفاوت قیمت ارز ترجیحی و نرخ فروش آزاد، عملاً به سودی کلان برای گروهی محدود تبدیل خواهد شد، سودی که هزینه آن از جیب مردم پرداخت شده است. تجربه ماه های گذشته در حوزه توزیع برنج وارداتی نشان می دهد که سیاست شفافی در این زمینه وجود نداشته وهمین مسئله، اعتماد عمومی را خدشه دار کرده است. انتظار حداقلی از وزارت جهاد کشاورزی این است که پیش از رهاکردن کامل بازار، درباره نحوه توزیع و قیمت عرضه برنج هایی که با ارز دولتی وارد شده اند، توضیح روشنی ارائه دهد. آزادسازی قیمت، اگر با شفافیت ونظارت همراه نباشد، نه به تعادل بازار منجر می شود و نه به نفع مصرف کننده است، بلکه تنها مسیر انتقال یک یارانه پنهان از سفره مردم به جیب واسطه ها را هموار می کند.

روی خط اقتصاد

کاهش ۱۰ درصدی مصرف لبنیات

تسنیم/محمد فرید، سخنگوی صنایع لبنی ایران، از کاهش ۱۰ درصدی مصرف لبنیات در کشور از ابتدای امسال خبر داد و گفت افت قدرت خرید خانوارها، مشکلات تأمین علوفه دام ونوسانات ارزی، تعادل بازار لبنیات را با چالش جدی مواجه کرده است.

پیش بینی قیمت طلا تا پایان ۲۰۲۶

اقتصادنیوزا بانک سرمایه گذاری گلدمن ساکس اعلام کرد در سناریوی پایه خود انتظار دارد قیمت طلا تا دسامبر ۲۰۲۶ حدود ۱۴ درصد افزایش یافته و به ۴۹۰۰ دلار در هراونس برسد. گلدمن ساکس در یادداشتی که به بررسی چشم انداز بازار کالاهادر سال آینده میلادی پرداخته است، اعلام کرد انتظار دارد تقاضای بالا ازسوی بانک های مرکزی وحمايت چرخه ای ناشی از کاهش نرخ بهره فدرال رزرو آمریکا، قیمت طلا را افزایش دهد.

بورس	بیشترین و کمترین بازدهی نمادهای بازار سهام
	□
بازار سهام در هفته چهارم آذر، صحنه رقابت جدی میان نمادهایی بود که توانستند توجه معامله گران را جلب کنند و سهم هایی که زیر فشار عرضه، بخشی از ارزش خود را از دست دادند. تگاهی به بازدهی نمادهای بازار سهام در این هفته نشان می دهد که فاصله تغییرات قیمت میان نمادهای صعودی و نزولی، قابل توجه بوده و همین موضوع، اهمیت رصد دقیق عملکرد هفتگی سهم ها را دوچندان می کند.	
بانیان	۱۹٪
سخواف	۱۶٪
آرمان	۱۶٪
خبارزرس	۱۶٪
کمرجان	۱۶٪
میهن	-۱۰٪
مادیرا	-۹٪
ولانا	-۹٪
وتوسکا	-۸٪
زینک	-۷٪

شماره فراخوان سامانه ستاد ۲۰۰۴۰۹۵۰۰۰۰۱۳ ۲۰۰۴۰۹۵۰۰۰۰۱۳	آگهی مناقصه عمومی
موضوع:	
۱- اتمام عملیات تعمیر و تجهیز ساختمانهای اداری، اجرایی، فروشگاهها، بازرگانی ایرانی عمومی و میوه و تره بار، ایستگاههای ساماندهی گازگرمان و آبپنیه متعلق به سازمان و همچنین سازه های موقت احداثی در سطح شهر مشهد	
۲- اتمام عملیات اجرایی تجهیز و بهسازی بازر سوغات خیابان شهید نواب صفوی	
مبلغ بر آورده و مدت قرارداد: به شرح اسناد مناقصه	
جهت کسب اطلاعات بیشتر، دریافت اسناد و شرکت در مناقصه، به سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به آدرس www.setadiran.ir مراجعه نمایید. این آگهی در روزنامه رسمی به آدرس www.rrk.ir نیز درج می گردد.	
معاونت خدمات و محیط زیست شهری	
سازمان ساماندهی مشاغل شهری و فرآورده های کشاورزی شهرداری مشهد	